

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата економічних наук, доцента

Кузьмінської Ольги Едуардівни

на дисертаційну роботу Жук Наталі Тарасівни

«Аналіз фінансової безпеки підприємств харчової промисловості»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування

(галузь знань 07 – Управління та адміністрування)

Актуальність теми дослідження. Здобуття Україною статусу кандидата в члени ЄС та запровадження євроінтеграційних заходів в економічну сферу актуалізують питання розбудови системи економічної безпеки загалом, та фінансової безпеки, її пріоритетної складової, як на макро-, так і на мікро- рівні в умовах воєнного стану та після перемоги над агресором. Непередбачуваність та швидкозмінність умов господарювання внесли корективи у реалізацію бізнес-процесів та управлінську діяльність підприємницьких структур харчової промисловості. Необхідність обґрунтування методичних і організаційних положень безпеко-орієнтованого управління діяльністю підприємств на основі результатів аналізу впливу на фінансову безпеку підприємств зовнішніх і внутрішніх факторів обумовлює актуальність теми дисертації. Для підприємств харчової промисловості важливо вчасно ідентифікувати загрози і ризики у сфері фінансової безпеки, вживати заходи щодо запобігання чи коригування кризових ситуацій, що досягається через систему управління фінансовою безпекою на мікро- рівні. Інформаційною базою та функціональною складовою управлінської діяльності є аналіз фінансової безпеки.

Зазначене засвідчує актуальність теми дисертації Жук Н.Т., коректність визначення предмету та об'єкту, мети та завдань представленого дослідження. Об'єктом дослідження в дисертаційній роботі став процес фінансово-господарської діяльності підприємств харчової промисловості в контексті аналізу фінансової безпеки, а предметом – сукупність теоретичних,

методологічних, методичних положень здійснення аналізу фінансової безпеки підприємствами харчової промисловості.

Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідних робіт Західноукраїнського національного університету. Зокрема, здобувачкою розробляється методика аналізу фінансової безпеки в умовах діджиталізації, як складова держбюджетної теми: «Домінанти управлінського обліку в умовах діджиталізації для забезпечення економічної безпеки» (державний реєстраційний номер 0123U101580). В межах науково-дослідної теми: «Стан та перспективи розвитку системи бухгалтерського обліку та оподаткування в умовах глобалізації» (державний реєстраційний номер 0117U000147) особисто авторкою запропоновано науково-методичний підхід до аналізу фінансової безпеки підприємств в контексті управлінського обліку. У науково-дослідній темі: «Розвиток системи бухгалтерського та управлінського обліку в умовах соціально-економічних викликів» (державний реєстраційний номер 0122U000927) авторкою було запропоновано методику діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства в контексті стратегічного розвитку з використанням вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Особистий внесок дисертантки в отриманих наукових результатах.

Дисертаційна робота є самостійно виконаною науковою працею, в якій авторка обґрунтувала теоретико-методичні положення аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості, розробила методичні та практичні рекомендації щодо їх вдосконалення. Результати дисертації є особистим науковим здобутком дисертантки. Внесок здобувачки в колективно опубліковані праці конкретизовано у переліку публікацій; у дисертаційній роботі використано лише ті ідеї, які належать особисто авторці. Особистий внесок дисертантки є достатнім.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій. У дисертаційній роботі досліджені теоретичні та практичні положення методики й організації аналізу фінансової безпеки підприємств

харчової промисловості, та вироблені рекомендації щодо їх удосконалення. Дисертаційна робота виконана відповідно до мети і поставлених завдань, здійснена на високому теоретичному, методичному та практичному рівнях. Наукові положення, висновки і рекомендації, висвітлені у дисертаційній роботі, є обґрунтованими, достовірними та логічними. Обґрунтованість та достовірність висновків і отриманих результатів підтверджується значним обсягом опрацьованих літературних джерел, їх науковим аналізом, використанням облікової інформації та статистичних даних підприємств харчової галузі із застосуванням загальнонаукових і спеціальних методів пізнання явищ та процесів, а також обговоренням матеріалів дослідження на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях. Значимість одержаних результатів підтверджується обґрунтуванням конкретних висновків та пропозицій з удосконалення методик аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості та подальшого використання результатів проведеного аналізу в процедурах ухвалення управлінських рішень. Достовірність результатів дисертаційної роботи підтверджується довідками про їх впровадження у практичну діяльність підприємств харчової галузі та опублікованими науковими працями дисертантки.

Ступінь наукової новизни результатів дисертаційного дослідження.

Оцінюючи наукову новизну дисертації, варто, насамперед, зазначити, що робота Жук Н.Т. є комплексним, ґрунтовним дослідженням проблематики аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості в Україні, містить низку обґрунтованих теоретичних положень і науково-прикладних висновків.

Обравши за мету обґрунтування теоретико-методичних положень аналізу фінансової безпеки вітчизняних підприємств харчової промисловості та розроблення методичних і практичних рекомендацій щодо їх вдосконалення, авторка сформулювала низку наукових і практичних завдань. Їх реалізація дала змогу одержати результати, що свідчать про наукову новизну, практичне значення і наявність чіткого предмету захисту.

Встановлена мета і визначені завдання повністю реалізовані під час дослідження, результати якого відображено у роботі, а також в узагальненому вигляді сформульовані у висновках до кожного з розділів і в загальних висновках дисертації, що виносяться на захист. Вони, загалом, вирішують актуальне завдання, що полягає в узагальненні теоретичних положень та розробці науково обґрунтованих практичних рекомендацій щодо аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості.

Здобувачці вдалося комплексно дослідити поняття та критерії, чинники фінансової безпеки підприємств харчової промисловості, висвітлити методику аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості та запропонувати деякі аспекти вдосконалення аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості в умовах викликів і загроз. Використання результатів наукового дослідження дає змогу розробити стратегію і тактику розвитку підприємств харчової промисловості в контексті забезпечення фінансової безпеки, що сприяє конкурентоспроможності в нестабільних умовах господарювання.

Обґрунтованість одержаних дисертанткою висновків і рекомендацій супроводжується опрацюванням 244 літературних джерел. Зокрема авторкою використовувалися наукові праці (монографії, наукові статті) вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів з питань фінансової безпеки, аналізу господарської діяльності, фінансового аналізу; офіційні документи, нормативно-правова й законодавча база, що регламентує різні аспекти діяльності харчової галузі та визначають фінансову безпеку підприємств харчової промисловості; публічна інформація органів Державної служби статистики; інформаційні дані підприємств харчової промисловості; довідкові та інформаційні видання професійних організацій, інтернет-ресурси.

Викладені авторкою рекомендації щодо аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості придатні до використання у практичній

діяльності та можуть бути основою майбутніх наукових пошуків, що дає змогу засвідчити їх обґрунтованість і підтвердити достовірність та новизну.

Наукову новизну дослідження характеризують такі основні результати:

вперше розроблено комплексну модель аналізу фінансової безпеки з акцентом на оцінку ризиків, їх якісне та кількісне вимірювання з урахуванням впливу характерних внутрішніх та зовнішніх чинників функціонування підприємств харчової промисловості, що передбачає реалізацію послідовних методик дослідження і прогнозування фінансового стану суб'єктів господарювання з метою: підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності; мінімізації втрат від прояву загроз і ризиків; одночасного врахування інтересів керівників, власників й інших груп стейкхолдерів; як наслідок – забезпечення антикризового управління на оперативному та стратегічному рівнях (с. 171 – 188, 206 – 207, 213);

удосконалено :

– методику загальної оцінки фінансового стану підприємств харчової промисловості, що дає можливість за допомогою нескладних формалізованих математичних процедур та незначної кількості коефіцієнтів охарактеризувати фінансовий стан та прийняти оперативні рішення щодо його оптимізації (с. 98 - 105, 211, 147 – 148, додатки И, К1 - К3);

– методику аналізу фінансової стійкості (с. 78 – 121, 148, 212) та ділової активності (с. 127 - 147, 149, 212) у частині адаптації до галузевих особливостей з метою врахування впливу чинників внутрішнього та зовнішнього середовища, що дає змогу комплексно оцінити рівень фінансової безпеки підприємств харчової промисловості і, на відміну від існуючої практики, сприяє деталізації й системності аналітичного процесу;

– науково обґрунтовані підходи до діагностики кризових станів в системі управління фінансовою безпекою, які дають можливість мінімізувати чинник суб'єктивності в дослідженні ймовірності настання банкрутства підприємств з

врахуванням галузевих особливостей та розміру підприємств харчової промисловості (с. 154 – 167, 206, 212 - 213);

- елементи інтегральної оцінки ризиків у системі управління фінансовою безпекою у частині адаптації актуальних методик аналізу до специфічних внутрішніх і зовнішніх чинників функціонування підприємств харчової промисловості через: підбір оптимальної комбінації індикаторів, коригування їх вагових коефіцієнтів, аналітичну інтерпретацію в управлінській діяльності та використання у розробленні стратегії антикризового управління, що сприяє систематизації, врахуванню, попередженню або мінімізації прояву ризиків і загроз фінансовій безпеці суб'єктів господарювання досліджуваної галузі економіки (с. 180 – 187, 207, 212 -213);

одержали подальший розвиток:

– економічна сутність та зміст дефініції «фінансова безпека», що визначається як система кількісних та якісних параметрів динамічного фінансового стану підприємства, які комплексно відображають рівень його фінансової захищеності від ідентифікованих ендогенних і екзогенних загроз та ризиків, здатністю їх передбачати й попереджувати та забезпечувати реалізацію фінансових інтересів, завдань й стратегії, а також власний розвиток достатніми обсягами ресурсно-інформаційного потенціалу (с. 33 - 46, 79, 209);

– ідентифікація чинників, ризиків, загроз фінансової безпеки із обґрунтуванням: спільних та відмінних рис; необхідності системного врахування, якісного та кількісного виміру в процесі здійснення аналізу фінансової безпеки; пріоритетності поділу у контексті зовнішнього та внутрішнього впливу на фінансовий стан підприємства; можливості передбачення, попередження або мінімізації впливу на фінансовий стан, як критерій забезпечення фінансової стійкості підприємств харчової промисловості (с. 83 – 94, 147, 210 – 211);

– теоретико-методичні положення аналізу фінансової безпеки через розкриття його завдань та методики здійснення для підприємств харчової

промисловості, що охоплює критеріальні характеристики, послідовність здійснення та систему заходів щодо забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання (с. 71 - 73, 78, 210, 211) та розроблення стратегії фінансової безпеки як складової генеральної стратегії розвитку підприємництва в ринковому просторі (с. 190 – 205, 213).

Повнота опублікування основних положень дисертації. Дисертаційна робота Жук Н.Т. є самостійною та повноцінною науковою працею.

Основні положення дисертації викладено у 27 наукових працях, із них: 2 праці – співучасть у колективних монографіях; 4 статей – у наукових фахових виданнях України, що зареєстровані в міжнародних наукометричних базах; 21 публікація – в інших виданнях.

Загальний обсяг опублікованих праць становить 9,16 друк. арк. (особисто автору належить 5,76 друк. арк.), в тому числі наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації – 3,7 друк. арк., наукових праць апробаційного характеру – 2,06 друк. арк.

Статтями, які опубліковані у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії «Б » є:

1. Жукевич С., Жук Н., Фінансовий аналіз в управлінській інформаційній системі: суть, значення, основні напрями здійснення. *Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки*. Випуск 4. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2014. С. 127-134 (0,6д.а.; особисто автору належать 0, 3 д.а.)
2. Жук Н. Аналітична оцінка рівня фінансової безпеки підприємств. *Світ фінансів*. Випуск 3 (72), 2022 р. С.165-176 (0,9 д.а.)
3. Жук Н. Аналіз фінансового стану як домінуючий індикатор фінансової безпеки підприємств. *Вісник економіки* №4, 2022 р.С.97-112 (0,8 д.а.)
4. Жукевич С., Жук Н. Аналіз ймовірності настання кризових явищ як детермінанта фінансової безпеки підприємств харчової промисловості. *Вісник економіки*. 2023. Вип. 1. С. 182–200. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.01.182> (0,9 д.а.,; особисто автору належать 0,45 д.а.)

Монографії

5. Жук Н. *Управлінський облік як інформаційна складова системи фінансово-економічної безпеки підприємства. Концептуальні основи розвитку системи бухгалтерського і управлінського обліку та звітності: монографія.* Тернопіль: ТНЕУ. Економічна думка, 2019 (0,8 д.а.)

6. Жукевич С., Жук Н. *Методика аналізу фінансової стійкості закладу охорони здоров'я. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського і управлінського обліку в умовах глобалізації: монографія.* Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка». 2020. С. 207-222 (0,9 д.а.; особисто автору належать 0,45 д.а.)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Жукевич С., Жук Н. *Методологічні аспекти аналізу майна підприємства в контексті управління його фінансовим станом. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали III міжнар.наук.-практ.конф., 10-11 жовтня 2014 р.* Тернопіль: ТНЕУ С. 203-205 (0,2 д.а., особисто автору належать 0,1 д.а.)

8. Жукевич С., Жук Н. *Діагностика ділової активності в інформаційній системі управління підприємством. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали IV міжнар.наук.-практ.конф., 10-11 травня 2016 р.* Тернопіль: ТНЕУ, С. 333-335 (0,2 д.а., особисто автору належать 0,1 д.а.)

9. Жук Н. *Аналітичне забезпечення управління конкурентоспроможністю підприємства. Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 30 червня 2017 р.)* Тернопіль: ТНЕУ, 2017. с. 232-234 (0,2 д.а.)

10. Рожелюк В.М., Жук Н.Т. *Експрес-діагностика фінансового стану в системі управління безпекою підприємства. Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-*

конференції (м. Тернопіль, листопад 2017 р.) Тернопіль: ТНЕУ, 2017. с. 232-234 (0,2 д.а., особисто автору належать 0,1 д.а.)

11. Жукевич С. Жук Н. Аналітична складова управління фінансовою безпекою підприємства. *Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу*: тези виступів Міжнар.наук.конф. Житомир: видавництво ЖДТУ, 2017. С. 315-316 (0,1 д.а., особисто автору належать 0,05 д.а.)

12. Рожелюк В.М., Жук Н.Т. Нормативно-правове забезпечення облікової складової комерційної таємниці підприємства. *Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу*: тези виступів міжнар.наук.конф. Житомир: видавництво ЖДТУ, 2017. С. 315-316 (0,1 д.а., особисто автору належать 0,05 д.а.)

13. Жук Н. Роль фінансового аналізу в системі економічної безпеки підприємства. *Удосконалення обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування в сучасних умовах інтеграційних процесів у світовій економіці*: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 18-19 квітня 2018 р. С. 193-196 (0,3 д.а.)

14. Жук Н. Звітність підприємства як інформаційна складова системи фінансової безпеки підприємства. *Актуальні напрями модернізації бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в Україні*: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 травня 2018 року Україна, м. Харків, С. 82-84 (0,2 д.а.)

15. Жук Н., Кузь В. Компаративний аналіз фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад Тернопільської області. Облік, оподаткування і контроль: збірник матеріалів III Міжнар.наук-прак.інтернет-конференції. С.85-87 (0,2 д.а., особисто автору належать 0,1 д.а.)

16. Жукевич С., Жук Н. Інформаційно-аналітичне забезпечення в системі управління фінансовою безпекою підприємства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні*: матеріали IV міжнар.наук.-

практ.конф., 10-11 травня 2018 р. Тернопіль: ТНЕУ С. 233-235 (0,2 д.а., особисто автору належать 0,1 д.а)

17. Рожелюк В.М., Жук Н.Т. Фінансові ризики та загрози в системі економічної безпеки підприємств. *Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв; 20-21 листопада 2018р. Миколаїв: МНАУ, 2018. С. 42-44 (0,2 д.а., особисто автору належать 0,1 д.а.)

18. Жукевич С., Жук Н. Аналіз та оцінка основних детермінант фінансової безпеки підприємства. *Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір*: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 10 вересня 2019 року). Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 225-228 (0,3 д.а.,; особисто автору належать 0,15 д.а.)

19. Жук Н. Критерії фінансової безпеки підприємства. *Теорія та практика менеджменту безпеки*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (14 травня 2019 р.) / Відп. ред. проф. Л. М. Черчик. Луцьк, 2019. 160с. С. 42-44 (0,2 д.а.,; особисто автору належать 0,1 д.а.)

20. Жук Н. Аналіз фінансової безпеки в системі антикризового управління підприємством. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 2 (м. Полтава, 23 квітня 2019 року). Полтава, 2019. С. 177-180 (0,3 д.а.)

21. Жук Н., Фалатович К.-М. Економічна суть неприбуткових установ як об'єктів обліково-аналітичного дослідження. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія*: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, (м. Тернопіль, 28 червня 2019 р.) Тернопіль: ТНЕУ, 2019., С. 21-23 (0, 2 д.а., особисто автору належать 0,1 д.а.)

22. Жук Н. Діагностика фінансового стану як функціональна складова менеджменту безпеки підприємства. *Теорія та практика менеджменту*:

матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (13 травня 2020 р.). Луцьк, 2020. С 197-199 (0,2 д.а.)

23. Жук Н., Шегера О. Аналітичне забезпечення фінансової стійкості управління комунальним некомерційним підприємством. *Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах інноваційного розвитку економіки*. Збірник матеріалів доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, Тернопіль, ТНЕУ. 2020 (0,12 д.а., особисто автору належать 0,06 д.а.)

24. Жук Н. Аналіз та оцінка фінансових загроз в системі управління фінансовою безпекою в умовах глобалізаційних викликів. *Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах соціально-економічних викликів: Міжнародний круглий стіл*, 31 травня 2021 р., ЗУНУ, Тернопіль (0,2 д.а.)

25. Жук Н. Фінансова безпека в управлінні підприємств сфери гостинності. *Управління розвитком сфери гостинності: регіональний аспект*: матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Чернівці, 5 травня 2022. С. 249-253. (0,4 д.а.)

26. Жук Н., Жукевич С. Аналіз стратегії фінансової безпеки суб'єктів господарювання. *Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу*: зб. праць учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (10 листоп. 2022 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2022. С.36-39 DOI: <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.21699275.v1> (0,3 д.а., особисто автору належать 0,15 д.а.)

27. Жук Н. Аналіз зовнішніх чинників впливу на фінансову безпеку підприємств харчової промисловості. *Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України*. I Всеукраїнська науково-практична конференція присвячена пам'яті проф. Войнаренка М.П., (м. Хмельницький, 27-28 жовтня 2022 року) С.208-210 (0, 2 д.а.).

Кількість та рівень наукових публікацій автора дозволяють вважати виконаними положення п. 11 Порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

Положення дисертаційної роботи, в яких відображено наукову новизну, повністю подані у фахових виданнях, обговорені на науково-практичних конференціях, круглих столах. Публікації відповідають змісту дисертації. Кількість публікацій є достатньою для висвітлення основних результатів дисертації відповідно до встановлених вимог.

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові результати, висновки і пропозиції належать особисто автору, та складають певний науковий доробок.

Внесок автора у роботи, опубліковані у співавторстві, належним чином конкретизовано у переліку опублікованих за темою дисертації праць. Відтак, на захист дисертації виносяться виключно особисті розробки Жук Н.Т.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів і рекомендацій про їх використання. Результати та рекомендації, що отримані під час дослідження є методичною базою оцінювання і забезпечення фінансової безпеки підприємств харчової промисловості. Практичне значення мають пропозиції щодо: методики аналізу фінансової стійкості, ділової активності, загальної оцінки фінансового стану підприємства, діагностики кризових станів та інтегрального аналізу ризику в системі забезпечення фінансової безпеки підприємств харчової промисловості.

Основні положення дисертаційної роботи доведені до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, які використовуються у діяльності підприємств харчової промисловості та можуть бути застосовані при оцінці фінансової безпеки їх функціонування.

Наукові результати, отримані у дослідженні, використовуються у практичній діяльності підприємств харчової промисловості, а саме: ПАТ «ГерА» місто Тернопіль (№ 3/02 від 07.02.2023 р.); ЗАТ «Житомирські ласощі», м.

Житомир (№123 від 17.10.2022 р.); ТзОВ «МІТ МІКС» (№89 від 24.01.2023 р.). Крім того, результати дисертації стали актуальними для Департаменту економічного розвитку і торгівлі Тернопільської обласної військової адміністрації (№01/2-11/1010 від 11.11.2022р.), Головного управління Дежспоживслужби в Тернопільській області (№37 від 29.11.2022р). Також результати дослідження використовуються у навчальному процесі Західноукраїнського національного університету при викладанні дисциплін: «Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання», «Основи фінансово-економічного аналізу», «Управлінський облік» (№ 126-2/468 від 20.03.2023р.). Окремі результати дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі кафедри фінансово-економічної безпеки Навчально-наукового гуманітарного інституту Національної академії Служби безпеки України при підготовці і викладанні лекцій з навчальної дисципліни «Фінансово-економічна безпека» (Акт про впровадження дисертаційного дослідження 29/1/9-1629 а/ві 15.03.23 р.).

Оцінка структури дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 216 сторінок. Робота містить 36 таблиць, 61 рисунок, 18 додатків на 27 сторінках. Список використаних джерел налічує 224 найменування.

Мова та стиль викладення. Дисертація Жук Н.Т. написана українською діловою мовою, що базується на економіко-аналітичній термінології. Дисертація вирізняється науковим стилем, про що свідчить чіткість, логічна послідовність подання матеріалу в параграфах та розділах. Слід відзначити ґрунтовність трактувань термінів і категорій, точність та об'єктивність оцінок досліджуваних методичних та організаційних положень аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості.

Зауваження та дискусійні положення дисертації. Загалом, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Жук Наталі Тарасівни на тему «Аналіз

фінансової безпеки підприємств харчової промисловості» необхідно виділити окремі зауваження та дискусійні положення:

1. Висвітлена у роботі класифікація складових фінансової безпеки (бюджетна, грошово-кредитна, інвестиційна, валютна, банківська, фондова, страхова) не використана при розробленні методичних та організаційних положень аналізу фінансової безпеки підприємств харчової галузі (с. 38).

2. У параграфі 1.2 «Теоретичні передумови оцінки фінансової безпеки» проаналізовано галузеві статистичні дані (с. 46 - 55), проведений термінологічний аналіз понять забезпечення фінансової безпеки та фінансового стану (с. 55 - 59). Економіко – теоретичні передумови фінансової безпеки досліджені не повною мірою.

3. Не включено до наукової новизни розвинені авторкою організаційні положення аналізу фінансової безпеки, зокрема, висвітлені у роботі етапи експрес діагностики фінансової безпеки (с. 72), етапи аналізу фінансової безпеки підприємства (с. 73).

4. У науковій новизні зазначається, що удосконалено методику аналізу ліквідності підприємства (с. 24). Але у тексті дисертації не сформульовано які саме компоненти методики аналізу ліквідності підприємства удосконалено (с. 121 - 125).

5. У тексті дисертації недостатньо підкреслено, що авторкою вперше розроблено комплексну модель аналізу фінансової безпеки з акцентом на оцінку ризиків, їх якісне та кількісне вимірювання з урахуванням впливу характерних внутрішніх та зовнішніх чинників функціонування підприємств харчової промисловості, що передбачає реалізацію послідовних методик дослідження і прогнозування фінансового стану суб'єктів господарювання (с. 171 - 188).

6. У роботі допущені окремі технічні помилки (зокрема, с. 186, 192-193), недостатньо інформативні назви таблиць (зокрема, с. 72, 185, 186), при викладенні матеріалу дисертації авторка не завжди дотримується безособового стилю (зокрема, с. 35, 44, 50, 60, 98, 108, 152, 191).

Разом з тим, вищезазначені зауваження не знижують наукової та практичної цінності результатів здійсненого дослідження та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Жук Наталі Тарасівни на тему «Аналіз фінансової безпеки підприємств харчової промисловості».

Загальна оцінка роботи, її відповідність встановленим вимогам.
Дисертаційна робота Жук Наталі Тарасівни на тему «Аналіз фінансової безпеки підприємств харчової промисловості» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, враховує нові теоретичні, методичні та практичні підходи до реалізації актуального наукового завдання щодо вдосконалення аналізу фінансової безпеки підприємств харчової промисловості.

Враховуючи актуальність, наукову новизну, важливість одержаних авторкою наукових результатів, їх обґрунтованість та достовірність, а також практичну значимість сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота Жук Наталі Тарасівни на тему «Аналіз фінансової безпеки підприємств харчової промисловості» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» №40 від 12.01.2017 р. (зі змінами від 31.05.2019 р.), а її авторка Жук Н.Т. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 071 – «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

к.е.н., доцент, докторантка

Державної навчально-наукової установи
«Академія фінансового управління»

Ольга КУЗЬМІНСЬКА

